

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA OCHRONY PRAWNEJ „OCHRONA PRAWNA D.A.S.“ (OP R/2008)

I. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia ochrony prawnej mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „ubezpieczycielem”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i innymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”.
2. Do każdego wariantu umowy ubezpieczenia mają zastosowanie Postanowienia Wspólne i Postanowienia Końcowe Ogólnych warunków ubezpieczenia oraz, mające zastosowanie wyłącznie do przyjętego w umowie wariantu ubezpieczenia, Postanowienia Odrębne, które określają zakres ochrony ubezpieczeniowej danego wariantu ubezpieczenia.
3. Umowa ubezpieczenia może regulować prawa i obowiązki stron w sposób odbiegający od Ogólnych warunków ubezpieczenia. Wprowadzenie takich postanowień dodatkowych lub odmiennych wymaga przyjęcia przez obie strony umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w wariantcie (umowy ubezpieczenia standardowego):
 - 1) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna Pojazdu**”
 - 2) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna Kierowcy**”
 - 3) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna Pracownika**”
 - 4) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna Nieruchomości**”
 - 5) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna w razie Nieszczęśliwego Wypadku**”
 - 6) Ubezpieczenie „**Ochrona Prawna w Życiu Prywatnym**”
5. Na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia może zostać także zawarta umowa ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Rodziny**”, który obejmuje łącznie przedmiot i zakres ubezpieczenia wszystkich wariantów ubezpieczenia, wymienionych w ust. 4 (umowa ubezpieczenia pakietowego).

OSOBY UBEZPIECZONE

§ 2

1. W umowie ubezpieczenia, w każdym z wariantów ubezpieczenia, o których mowa w § 1 ust. 4 i ust. 5, osobą ubezpieczoną jest ubezpieczający albo oznaczona w umowie ubezpieczenia osoba trzecia, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia.
2. W umowie ubezpieczenia w wariantach: „**Ochrona Prawna**

Rodziny”, „**Ochrona Prawna w razie Nieszczęśliwego Wypadku**”, „**Ochrona Prawna Nieruchomości**” oraz „**Ochrona Prawna w Życiu Prywatnym**” oprócz osoby wymienionej w ust. 1, dodatkowo osobą ubezpieczoną jest:

- 1) małżonek ubezpieczającego albo osoby, na której rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia, w przypadku braku małżonka - partner życiowy (konkubent lub konkubina), jeżeli został wymieniony w umowie ubezpieczenia,
- 2) dzieci osób objętych ubezpieczeniem na podstawie postanowień ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1) - do dnia ukończenia 26 roku życia oraz pod warunkiem, że wspólnie zamieszkują w jednym gospodarstwie domowym z ubezpieczającym albo osobą, na której rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia, pozostają w stanie wolnym oraz nie rozpoczęły żadnej działalności gospodarczej, zawodowej lub innej działalności zarobkowej, za wyjątkiem przypadku, gdy wykonywana praca nie ma charakteru stałego lub jest pracą sezonową lub dorywczą. Ograniczenia wynikające z postanowień zdania poprzedzającego nie mają zastosowania do osób niepełnosprawnych, które pozostają na utrzymaniu osób objętych ubezpieczeniem na podstawie postanowień ust. 1 i ust. 2 pkt 1).
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na rachunek oznaczonej w umowie osoby trzeciej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ubezpieczającego. Ubezpieczyciel jest uprawniony do podniesienia względem ubezpieczonego zarzutów z umowy ubezpieczenia, które mają wpływ na odpowiedzialność ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczający uprawniony jest do zgłoszenia w formie pisemnej sprzeciwu co do tego, aby ubezpieczyciel spełnił świadczenie ubezpieczeniowe na rzecz innej osoby ubezpieczonej niż małżonek ubezpieczającego. Sprzeciw wiąże ubezpieczyciela począwszy od dnia jego otrzymania.
5. W razie śmierci osoby ubezpieczonej w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających ze śmierci osoby ubezpieczonej obejmuje jej spadkobierców ustawowych.
6. Postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia, w których mowa o ubezpieczającym, stosuje się do określenia praw i obowiązków osób ubezpieczonych na mocy niniejszych Ogólnych warunków ubezpieczenia, za wyjątkiem prawa do wypowiedzenia umowy.
7. W umowie ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pojazdu**” oraz „**Ochrona Prawna Rodziny**”, oprócz osoby wymienionej w ust. 1, w przypadku wypadków ubez-

pieczeniowych dotyczących pojazdu objętego ochroną ubezpieczeniową, (w zakresie spraw wskazanych w § 3 ust. 1 pkt 2) dodatkowo osobą ubezpieczoną jest:

- 1) kierowca uprawniony do używania pojazdu,
- 2) pasażerowie uprawnieni do wspólnej jazdy w pojeździe.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA ORAZ RODZAJE ŚWIADCZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zapewnienie reprezentacji prawnych interesów ubezpieczającego i ponoszenie kosztów z tym związanych, na zasadach i w zakresie wskazanym w ust. 2. W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia przedmiot ubezpieczenia obejmuje:

- 1) **Ochrona Prawna w Życiu Prywatnym** - ochronę prawnych interesów związanych ze sferą prywatną życia osób ubezpieczonych,
- 2) **Ochrona Prawna Pojazdu** - ochronę prawnych interesów związanych z posiadaniem lub użytkowaniem pojazdu mechanicznego, wymienionego w umowie ubezpieczenia albo objętego ochroną ubezpieczeniową na mocy § 40 ust. 1,
- 3) **Ochrona Prawna Kierowcy** - ochronę prawnych interesów związanych z kierowaniem pojazdem, przez osobę wymienioną w umowie ubezpieczenia, który nie jest jej własnością lub współwłasnością,
- 4) **Ochrona Prawna Pracownika** - ochronę prawnych interesów wynikających ze stosunku pracy i wykonywania obowiązków pracowniczych w ramach stosunku pracy,
- 5) **Ochrona Prawna Nieruchomości** - ochronę prawnych interesów, związanych z własnością i innymi prawami rzeczowymi lub obligacyjnymi, dotyczącymi nieruchomości wymienionej w umowie ubezpieczenia albo objętej ochroną ubezpieczeniową na mocy § 40 ust. 2,
- 6) **Ochrona Prawna w razie Nieszczęśliwego Wypadku** - ochronę prawnych interesów związanych z dochodzeniem roszczeń wynikających z doznania uszczerbku na zdrowiu, rozstroju zdrowia lub śmierci w następstwie nieszczęśliwego wypadku,
- 7) **Ochrona Prawna Rodziny** - ochronę prawnych interesów osób ubezpieczonych w zakresie wszystkich spraw wymienionych w postanowieniach ust. 1 pkt 1) - ust. 1 pkt 6).

2. Ubezpieczyciel zobowiązuje się do wskazanej w umowie ubezpieczenia wysokości sumy ubezpieczenia, reprezentować prawne interesy ubezpieczającego, a także ponieść następujące koszty, niezbędne dla reprezentowania jego interesów prawnych:

- 1) **koszty postępowania przed sądem powszechnym**, w tym:
 - a) **wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego** z tytułu zastępstwa procesowego lub obrony do wysokości stawki minimalnej, ustalonej zgodnie z odpowiednimi przepisami regulującymi wysokość wynagrodzenia za czynności adwokata lub radcy prawnego; w braku takich przepisów stosuje się odpowiednio przepisy stanowiące podstawę do zasądzania przez sądy kosztów zastępstwa prawnego lub obrony dla adwokata lub radcy prawnego; w braku również i takich przepisów stosuje się odpowiednio przepisy regulujące zasady ponoszenia przez państwo (Skarb Państwa) kosztów nieopłaconej pomocy

prawnej udzielonej z urzędu; w każdym przypadku wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego lub obrony ustala się w wysokości nie wyższej niż dla adwokata lub radcy prawnego mającego siedzibę w miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji,

- b) **koszty sądowe wszystkich instancji**,
 - c) **koszty procesu zasądzone na rzecz strony przeciwnej** (w tym również zasądzone przez sąd z tytułu udziału w postępowaniu karnym **oskarżyciela posiłkowego**),
 - d) **koszty dojazdu ubezpieczającego na rozprawy** w obie strony do sądów mieszczących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, o ile stawiennictwo było obowiązkowe. Zwrot kosztów nastąpi maksymalnie do wysokości ceny biletu kolejowego w wagonie drugiej klasy. Jeśli taki środek lokomocji nie jest dostępny, ubezpieczyciel zwraca koszty maksymalnie do wysokości kosztów porównywalnego publicznego środka lokomocji (autobus, prom). W przypadku gdy miejsce przesłuchania oddalone jest o ponad 1.500 km od miejsca zamieszkania ubezpieczającego, zwrot kosztów nastąpi maksymalnie do wysokości kosztów przelotu samolotem rejsowym w klasie ekonomicznej.
- 2) **koszty postępowania egzekucyjnego**, w zakresie maksymalnie trzech dowolnie wybranych przedmiotów egzekucji, podjętego na podstawie jednego tytułu wykonawczego w stosunku do tego samego podmiotu, w wysokości nie większej niż łącznie 20% sumy ubezpieczenia.
3. Ubezpieczyciel, poza świadczeniami wymienionymi w ust. 2, zobowiązuje się ponieść **koszty poręczenia majątkowego**, przewidzianego w prawie karnym dla uniknięcia tymczasowego aresztowania, do wysokości połowy sumy ubezpieczenia, gdy poręczenie majątkowe jest płatne na rzecz organów znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub do wysokości sumy ubezpieczenia, gdy jest płatne na rzecz organów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zwrot kosztów poręczenia majątkowego następuje na zasadach określonych w § 42.
4. Zasady ustalania wysokości kosztów ponoszonych przez ubezpieczyciela, określone w ust. 2, stosuje się także do wypadków ubezpieczeniowych podlegających jurysdykcji sądów państw obcych.

WYPADEK UBEZPIECZENIOWY

§ 4

1. Wypadkiem ubezpieczeniowym uzasadniającym udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego jest:
 - 1) **przy dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych** (*ochrona przy dochodzeniu odszkodowań*) - powstanie szkody, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień powstania szkody,
 - 2) **w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu w sprawie o wykroczenie** (*ochrona w prawie karnym oraz w prawie wykroczeń*) - naruszenie lub podejrzenie o naruszenie przepisów prawa karnego lub o wykroczeniach, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym nastąpiło to faktyczne lub domniemane naruszenie,

- 3) **przy dochodzeniu roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia** (*ochrona w sporach z umów ubezpieczenia*) - wystąpienie szkody lub innego wypadku przewidzianego w umowie ubezpieczenia zawartej z innym ubezpieczycielem, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym zaistniała szkoda lub inny wypadek ubezpieczeniowy,
 - 4) **przy dochodzeniu roszczeń z tytułu umów innych niż umowy ubezpieczenia oraz roszczeń ze stosunku pracy** (*ochrona w sporach umownych oraz ochrona w prawie pracy*) - pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawa przez ubezpieczającego lub stronę umowy zawartej z ubezpieczającym lub osobę trzecią, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawa, poprzez działanie lub zaniechanie którejkolwiek ze stron umowy bądź osoby trzeciej, w szczególności jeżeli zostało złożone oświadczenie woli lub wiedzy,
 - 5) **przy dochodzeniu roszczeń z tytułu ochrony własności nieruchomości lub rzeczy ruchomych** (*ochrona nieruchomości i rzeczy ruchomych*) - pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie prawa przez ubezpieczającego lub osobę trzecią, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego, uważa się dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie prawa, poprzez działanie lub zaniechanie ubezpieczającego albo osoby trzeciej, w szczególności jeżeli zostało złożone oświadczenie woli lub wiedzy,
 - 6) **w przypadku gdy ubezpieczający potrzebuje porady** (*ochrona w zakresie porad*) - zdarzenie, które powoduje lub wkrótce spowoduje zmianę sytuacji prawnej ubezpieczającego, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym zaistniało zdarzenie, które pociąga za sobą zmianę sytuacji prawnej ubezpieczającego lub dzień, w którym wystąpienie zmiany stało się oczywiste.
2. Przez poradę rozumie się czynność polegającą na udzieleniu przez ubezpieczyciela informacji w formie ustnej na temat stanowiska ubezpieczyciela dotyczącego możliwości postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego i ustalenia dalszego kierunku działań, mających na celu ograniczenie rozmiarów wypadku ubezpieczeniowego.
 3. W przypadku zajścia wypadków ubezpieczeniowych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3) - pkt 5), kilka naruszeń pozostających ze sobą w związku przyczynowo - skutkowym stanowi jeden wypadek ubezpieczeniowy, przy czym za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się w dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawa.
 4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte wypadki ubezpieczeniowe powstałe na tle umów, w tym umów ubezpieczenia oraz ze stosunku pracy, o których mowa w ust. 1 pkt 3) i ust. 1 pkt 4), jeżeli zaistniały w ciągu pierwszych trzech miesięcy od daty zawarcia umowy ubezpieczenia (karencja).
 5. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub pozostających w związku przyczynowym ze

zdarzeniem, które wystąpiło przed zawarciem umowy ubezpieczenia albo przed dniem objęcia pojazdu lub nieruchomości ochroną ubezpieczeniową lub pozostających w związku przyczynowym ze zdarzeniem, które wystąpiło przed tym dniem.

6. Postanowień ust. 4 nie stosuje się, jeżeli umowa ubezpieczenia uległa przedłużeniu na rok kolejny na mocy § 10 ust. 4.
7. W umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**” lub „**Ochrona Prawna Rodziny**”, postanowień ust. 4 nie stosuje się do wypadków ubezpieczeniowych dotyczących pojazdu (w zakresie spraw wskazanych w § 3 ust. 1 pkt 2), jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta w terminie 14 dni od dnia zakupu fabrycznie nowego pojazdu.

ZAKRES TERYTORIALNY OCHRONY UBEPIECZENIOWEJ

§ 5

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe na terenie Europy w sensie geograficznym oraz w państwach leżących w obrębie basenu Morza Śródziemnego, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 oraz ust. 3.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w państwach leżących na terenie byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, z wyjątkiem państw członkowskich Unii Europejskiej.
3. Wypadki ubezpieczeniowe powstałe na tle umów, w tym umów ubezpieczenia, a także ze stosunku pracy i ochrony własności nieruchomości lub ruchomości, wymienione w § 4 ust. 1 pkt 3) – pkt 5) objęte są ochroną ubezpieczeniową, jeżeli z mocy ustawy podlegają jurysdykcji sądów powszechnych Rzeczypospolitej Polskiej.

WYŁĄCZENIA WSPÓLNE

§ 6

1. Odpowiedzialność ubezpieczyciela, niezależnie od wariantu umowy ubezpieczenia, nie obejmuje:
 - 1) wypadków ubezpieczeniowych powstałych w bezpośrednim lub pośrednim związku z wydarzeniami wojennymi, atakami terrorystycznymi, katastrofami, rozruchami i niepokojami społecznymi, strajkami, uszkodzeniami nuklearnymi lub genetycznymi, a także z emisją, wyciekami lub inną formą przedostania się jakichkolwiek substancji do powietrza, wody lub gruntu,
 - 2) przestępstw lub wykroczeń umyślnych lub innych wypadków ubezpieczeniowych, które zostały spowodowane umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa, a także wypadków ubezpieczeniowych pozostających w związku przyczynowym z postawieniem zarzutu umyślnego popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, z zastrzeżeniem § 24 ust. 5,
 - 3) roszczeń pomiędzy ubezpieczającym a ubezpieczycielem,
 - 4) przestępstw lub wykroczeń skarbowych lub innych zdarzeń związanych z faktycznym lub domniemanym naruszeniem przepisów podatkowych, celnych lub przepisów regulujących inne zobowiązania o charakterze publicznoprawnym,
 - 5) dochodzenia roszczeń pomiędzy osobami ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia;

w przypadku zawarcia umowy na rachunek osoby trzeciej, również roszczeń ubezpieczonego przeciwko ubezpieczającemu,

- 6) wypadków ubezpieczeniowych bezpośrednio lub pośrednio związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zawodowej lub innej działalności zarobkowej, za wyjątkiem ochrony ubezpieczającego jako pracownika w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy,
- 7) dochodzenia roszczeń, które zostały przeniesione na ubezpieczającego w drodze przelewu (cesji wierzytelności) albo kosztów, do poniesienia których zobowiązana jest inna osoba niż ubezpieczający,
- 8) spraw przeciwko ubezpieczającemu z tytułu jego odpowiedzialności cywilnej, jak również odszkodowań, które musi zapłacić ubezpieczający,
- 9) spraw dotyczących wypadków ubezpieczeniowych powstałych po użyciu przez ubezpieczającego alkoholu, środka odurzającego lub podobnie działającego,
- 10) spraw wynikających z gier lub zakładów albo wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
- 11) spraw wynikających z umów poręczenia, przejęcia lub przystąpienia do długu oraz innego rodzaju zabezpieczeń wierzytelności,
- 12) spraw dotyczących zdarzeń nie wymienionych w zakresie ubezpieczenia oraz kosztów, które nie zostały uprzednio zaakceptowane przez ubezpieczyciela, a także kosztów nie wymienionych w § 3.

SPOSÓB ZAWARCIA UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w formie pisemnej na podstawie wniosku ubezpieczającego (oferta), na formularzu zawierającym dane niezbędne do oceny ryzyka i wyliczenia składki ubezpieczeniowej, który stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek ubezpieczeniowy powinien zawierać dane wymagane przez ubezpieczyciela, w szczególności wskazywać wariant ubezpieczenia, o którym mowa w § 1 ust. 4 lub § 1 ust. 5.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał we wniosku ubezpieczeniowym albo w innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli wniosek ubezpieczeniowy nie zawiera wszystkich wymaganych danych albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z niniejszymi Ogólnymi warunkami ubezpieczenia, ubezpieczający powinien na wezwanie ubezpieczyciela odpowiednio go uzupełnić lub sporządzić nowy wniosek w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania na piśmie dodatkowych informacji związanych z umową.
5. Po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego ubezpieczyciel może podjąć decyzję o zawarciu umowy na warunkach zawartych we wniosku ubezpieczeniowym i Ogólnych warunkach ubezpieczenia, odmowie zawarcia umowy ubezpieczenia lub może zaproponować ubezpieczającemu zawarcie umowy ubezpieczenia na warunkach odmiennych od zawartych we wniosku ubezpieczeniowym

lub Ogólnych warunkach ubezpieczenia.

6. Umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą przyjęcia oferty przez ubezpieczyciela i doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia. Ubezpieczyciel potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.

§ 8

1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę ubezpieczyciel doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od złożonej przez niego oferty, ubezpieczyciel zwróci ubezpieczającemu na piśmie uwagę na te różnice przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia, wyznaczając co najmniej 7-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu.
2. W braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
3. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu umowa ubezpieczenia nie zostaje zawarta lub zawierana jest po zgodnym ustaleniu jej warunków przez strony umowy ubezpieczenia.

§ 9

1. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, w przypadku zmiany okoliczności wymienionych w § 7, ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach ubezpieczyciela niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od ujawnienia tych okoliczności.
2. W przypadku niedopełnienia obowiązków wymienionych w ust. 1, ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego.

OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA

§ 10

1. Jeżeli strony nie postanowią inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 1 roku.
2. Odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od godziny 00⁰⁰ dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki w całości lub pierwszej raty składki.
3. Jeżeli postanowienia niniejszych Ogólnych warunków ubezpieczenia przewidują w zakresie określonych wypadków ubezpieczeniowych okres karencji, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się po upływie okresu karencji.
4. Umowa ubezpieczenia zawarta na okres co najmniej jednego roku przedłuża się na rok kolejny, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczyciel nie wypowie umowy poprzez złożenie pisemnego oświadczenia na co najmniej 6 tygodni przed upływem okresu ubezpieczenia. Jeżeli strony nie postanowią inaczej, postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się także do umowy ubezpieczenia zawartej na okres krótszy niż 1 rok, a kolejny okres obowiązywania umowy wynosi 1 rok.
5. Jeżeli strony nie postanowią inaczej, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia zostanie przedłużona na rok kolejny w trybie wskazanym w ust. 4, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od godziny 00⁰⁰ następnego dnia po zapłaceniu kolejnej składki rocznej lub kolejnej

- raty składki w całości. Postanowienia § 12 ust. 2 stosuje się.
6. W razie opłacania składki w ratach odpowiedzialność ubezpieczyciela ustaje w przypadku niezapłacenia kolejnej raty składki, pod warunkiem wezwania ubezpieczającego przez ubezpieczyciela do zapłaty zaległej składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

§ 11

W przypadku zmiany przepisów prawa dopuszczalna jest zmiana Ogólnych warunków ubezpieczenia w trybie art. 384¹ kodeksu cywilnego.

§ 12

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. Jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła nie zapłacona składka.
3. Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli kolejna rata składki nie została zapłacona w dodatkowym terminie wyznaczonym na podstawie § 10 ust. 6.
4. Jeżeli odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia następnego po zaplaceniu składki lub pierwszej raty składki w całości, a składka lub pierwsza rata składki nie została zapłacona w terminie, umowa może zostać rozwiązana z zachowaniem 14 dni okresu wypowiedzenia, po uprzednim wezwaniu ubezpieczającego do zapłaty zaległej składki lub pierwszej raty składki.
5. Jeżeli ubezpieczyciel odmówi spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego, ubezpieczający jest uprawniony w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o odmowie do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Postanowienia zdania poprzedzającego nie stosuje się w przypadku zgłoszenia ubezpieczycielowi zdarzenia nie objętego zakresem jego odpowiedzialności.
6. Jeżeli ubezpieczyciel potwierdzi ochronę ubezpieczeniową przynajmniej dla dwóch wypadków ubezpieczeniowych w przeciągu jednego okresu ubezpieczenia albo kolejnych 12 miesięcy, wówczas może w terminie 30 dni od daty potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej rozwiązać umowę ubezpieczenia z zachowaniem 30 dni okresu wypowiedzenia. Ubezpieczający zachowuje prawo do świadczeń ubezpieczeniowych z tytułu wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych przed rozwiązaniem umowy ubezpieczenia.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zostało ubezpieczone więcej niż jedno ryzyko ubezpieczeniowe, prawo do wypowiedzenia umowy lub odstąpienia od umowy albo roszczenie o zwrot składki ogranicza się wyłącznie do ryzyka

ubezpieczeniowego, w związku z którym powstało prawo do odstąpienia lub wypowiedzenia albo roszczenie o zwrot składki. Umowa ubezpieczenia obowiązuje bez zmian w zakresie pozostałych ryzyk ubezpieczeniowych.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Suma ubezpieczenia jest ustalana w umowie ubezpieczenia.
2. Suma ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3, stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego.
3. Jeżeli kilka wypadków ubezpieczeniowych pozostaje ze sobą w związku czasowo-przyczynowym, wówczas suma ubezpieczenia jest wspólna dla wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, niezależnie od liczby osób uprawnionych do świadczeń ubezpieczeniowych.
4. Umowa ubezpieczenia może zawierać postanowienia o pomniejszaniu świadczeń ubezpieczeniowych o udział własny.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 14

1. Składka ubezpieczeniowa to świadczenie pieniężne, które ubezpieczający jest zobowiązany zapłacić ubezpieczycielowi za każdy rok obowiązywania umowy ubezpieczenia. Postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się także w przypadku umów ubezpieczenia zawartych na czas nieokreślony lub okres dłuższy niż jeden rok.
2. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy.
3. Taryfa składek, w tym również system zwyżek lub zniżek, ustalana jest na podstawie następujących kryteriów: wysokość sumy ubezpieczenia, wariant ubezpieczenia, rodzaj pojazdu, tryb płatności składki (w całości lub w ratach), okres ubezpieczenia, obowiązywanie okresu karencji, informacje o przebiegu umów ubezpieczenia ochrony prawnej (szkodowość), skutki opóźnienia w zaplacie składki oraz ilość ryzyk ubezpieczeniowych objętych ochroną przez ubezpieczyciela w jednej umowie ubezpieczenia.
4. Składka ubezpieczeniowa lub rata składki jest płatna w terminie określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W przypadku przedłużenia umowy, o którym mowa w § 10 ust. 4, składka ubezpieczeniowa lub pierwsza rata składki za drugi i każdy kolejny rok obowiązywania umowy płatna jest w terminie do ostatniego dnia upływającego okresu ubezpieczenia. Druga i kolejna rata składki płatna jest w rocznicę terminów płatności rat składki mających zastosowanie w pierwszym roku obowiązywania umowy.

§ 15

1. Składka ubezpieczeniowa za drugi i następny rok obowiązywania umowy ubezpieczenia może wzrosnąć zgodne z rocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłoszonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim. W tym samym stosunku zostanie zwiększona ustalona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia. Zmiana wysokości

składki nastąpić może najwcześniej w terminie płatności składki za kolejny rok obowiązywania umowy ubezpieczenia.

2. W przypadku podwyższenia wysokości składki ubezpieczeniowej ubezpieczyciel poinformuje ubezpieczającego, najpóźniej na 30 dni przed terminem płatności kolejnej składki, o nowej wysokości składki ubezpieczeniowej oraz nowej sumie ubezpieczenia. Ubezpieczający ma prawo w terminie 30 dni od daty powiadomienia odmówić zapłaty nowej wysokości składki. Umowa ubezpieczenia pozostaje wówczas w mocy z dotychczasową wysokością składki ubezpieczeniowej i sumy ubezpieczenia.

§ 16

1. W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia, w całości lub w części wymienionych w umowie ryzyk ubezpieczeniowych, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
2. Składka ubezpieczeniowa nie podlega zwrotowi, jeżeli w czasie obowiązywania umowy ubezpieczenia zaistniał wypadek ubezpieczeniowy, na podstawie którego ubezpieczyciel spełnił świadczenie ubezpieczeniowe lub był zobowiązany do jego spełnienia.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO W RAZIE WYSTĄPIENIA WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

§ 17

1. W przypadku wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, zobowiązany jest zgłosić go pisemnie ubezpieczycielowi i jednocześnie udzielić ubezpieczycielowi wyczerpujących i zgodnych z prawdą informacji o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym oraz przedłożyć wszystkie posiadane dokumenty i inne dowody dotyczące wypadku ubezpieczeniowego.
2. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie przekazać wymagane przez ubezpieczyciela dokumenty, dowody, informacje lub wyjaśnienia, związane z prowadzonym przez ubezpieczyciela postępowaniem, a także niezwłocznie, nie później niż w tym samym dniu, poinformować ubezpieczyciela o każdej okoliczności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany do uzgadniania z ubezpieczycielem w formie pisemnej wszelkich czynności, które powodują lub mogą powodować powstanie kosztów wynikających z zaistniałych wypadków ubezpieczeniowych oraz do niepodjęcia czynności, które przyczyniałyby się do ich nadmiernego zwiększenia. W przypadku zaistnienia konieczności poniesienia kosztów, o których mowa w § 3, ubezpieczający jest zobowiązany przed ich zapłatą do uzyskania uprzedniej pisemnej akceptacji ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczający zobowiązuje się, że nie spowoduje utraty prawa ubezpieczyciela do żądania zwrotu poniesionych przez niego kosztów w całości lub w części, w szczególności zobowiązuje się nie zawierać ugody, cofać lub dokonywać zmiany powództwa bez uzyskania uprzedniej pisemnej zgody ubezpieczyciela.
5. Ubezpieczający na wniosek ubezpieczyciela jest zobowią-

zany informować o przebiegu i stanie sprawy sądowej oraz przekazywać związane ze sprawą pisma procesowe lub inne dokumenty.

6. W przypadku dochodzenia roszczeń ubezpieczający jest ponadto zobowiązany:
 - 1) przed wytoczeniem powództwa przed sąd umożliwić ubezpieczycielowi przeprowadzenie przedsądowego postępowania wyjaśniającego, zmierzającego do ustalenia wszystkich okoliczności wypadku ubezpieczeniowego oraz korzystnego dla ubezpieczającego zakończenia sprawy,
 - 2) przed wytoczeniem powództwa przed sąd, jak również przed wniesieniem środka odwoławczego lub innego środka zaskarżenia od orzeczenia sądu, uzyskać akceptację ubezpieczyciela w przedmiocie udzielenia gwarancji pokrywania kosztów procesu w toku danej instancji. Przed wniesieniem środka odwoławczego od orzeczenia sądu ubezpieczający zobowiązany jest zwrócić się do ubezpieczyciela o powyższą akceptację w terminie nie krótszym niż 5 dni przed upływem terminu dla wniesienia środka odwoławczego,
 - 3) wstrzymać się z wytoczeniem powództwa przed sąd do czasu prawomocnego zakończenia toczącego się już innego postępowania sądowego, jeżeli jego wynik może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, a niezwłoczne wniesienie sprawy na drogę sądową nie jest uzasadnione przedawnieniem roszczenia lub upływem terminu zawitego.

§ 18

Jeżeli ubezpieczający albo jego adwokat lub radca prawny nie wykonał obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia, w szczególności naruszył postanowienia § 17, powodując utratę prawa do uzyskania zwrotu kosztów procesu, ubezpieczyciel może odmówić spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części, a także żądać zwrotu kosztów poniesionych w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym.

§ 19

Zgłoszenie wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczycielowi nie zwalnia ubezpieczającego od obowiązków, jakie ma wobec innych podmiotów, w szczególności wobec innych ubezpieczycieli, jak również z obowiązków podjęcia czynności niezbędnych do zachowania możliwości dalszego dochodzenia roszczeń lub obrony przed sądem, w szczególności zgłoszenia roszczeń, zawiadomienia o wadzie albo wniesienia środka odwoławczego lub innego środka zaskarżenia od orzeczenia sądu.

ZASADY WYKONANIA I USTALANIA WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA UBEZPIECZENIOWEGO

§ 20

1. Po otrzymaniu pisemnego zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, ubezpieczyciel w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia informuje o tym ubezpieczającego i ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem.
2. Niezwłocznie po zgłoszeniu wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczyciel podejmuje postępowanie wyjaśniające

dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

§ 21

W toku postępowania wyjaśniającego ubezpieczyciel ustala zasadność pokrycia kosztów dochodzenia roszczeń w aspekcie szans na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy. Jeżeli ubezpieczyciel ustali, że nie ma możliwości korzystnego dla ubezpieczającego zakończenia sprawy w całości lub w części, jest on zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym ubezpieczającego oraz wskazać na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego.

§ 22

1. Ubezpieczyciel działa w ramach obrony prawnie uzasadnionych interesów ubezpieczającego w celu najkorzystniejszego dla ubezpieczającego zakończenia sprawy i posiada umocowanie do działania na mocy Ogólnych warunków ubezpieczenia.
2. Ubezpieczyciel może zostać upoważniony przez ubezpieczającego do odbioru w jego imieniu należności pieniężnych. W takim przypadku ubezpieczyciel będzie przekazywał na wskazany przez ubezpieczającego rachunek bankowy sumy pieniężne, które przyjmuje na rzecz ubezpieczającego niezwłocznie, nie później jednak niż w przeciągu 14 dni od daty ich otrzymania.

§ 23

1. Ubezpieczającemu przysługuje prawo swobodnego wyboru adwokata lub radcy prawnego w zakresie obrony, reprezentowania lub wspierania jego interesów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.
2. W przypadku gdy ubezpieczający zrezygnuje z prawa, o którym mowa w ust. 1, albo w terminie wyznaczonym przez ubezpieczyciela, nie krótszym niż 14 dni, nie wskaże imiennie żadnego adwokata lub radcy prawnego, ubezpieczyciel jest uprawniony do wyznaczenia adwokata lub radcy prawnego.
3. W przypadku gdy ze zgłoszeniem wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający nie wskazał imiennie adwokata lub radcy prawnego, a wymagana jest reprezentacja ubezpieczającego przez adwokata lub radcę prawnego, ubezpieczyciel jest uprawniony do niezwłocznego wyznaczenia adwokata lub radcy prawnego.
4. Zatrudnienia adwokata lub radcy prawnego dokonuje ubezpieczający, co potwierdza udzieleniem pełnomocnictwa albo upoważnienia do obrony, a adwokat lub radca prawny ponosi w stosunku do ubezpieczającego wyłączną odpowiedzialność za wykonanie zlecenia. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za działania lub zaniechania adwokata albo radcy prawnego. W przypadku jeżeli ubezpieczający zrezygnuje z reprezentującego go w sprawie adwokata lub radcy prawnego ubezpieczyciel jest zwolniony od pono-

sznienia kosztów kolejnego adwokata lub radcy prawnego.

§ 24

1. Jeżeli w następstwie jednego wypadku ubezpieczeniowego wystąpią roszczenia ubezpieczającego, które jedynie w części objęte są ochroną ubezpieczeniową, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w zakresie kosztów dochodzenia roszczeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
2. Jeżeli ubezpieczający nie jest właścicielem pojazdu wymienionego w umowie ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie roszczeń przysługujących właścicielowi pojazdu obejmuje ubezpieczającego, jeżeli roszczenia te zostały przeniesione na ubezpieczającego w drodze przelewu (cesji wierzytelności). W przypadku o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z zawartej umowy ubezpieczenia nie przysługuje właścicielowi pojazdu.
3. Ubezpieczyciel nie ponosi kosztów, które spowodowane są potrąceniem przez stronę przeciwną wierzytelności nie związanej z wypadkiem ubezpieczeniowym.
4. W przypadku gdy w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawie o wykroczenie przedmiotem postępowania jest więcej niż jedno przestępstwo lub wykroczenie, odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje koszty ustalone w proporcji liczby przestępstw lub wykroczeń objętych ochroną ubezpieczeniową do ogólnej liczby zarzucanych przestępstw lub wykroczeń.
5. Jeżeli w postępowaniu karnym lub w sprawie o wykroczenie został wydany prawomocny wyrok uniewinniający ubezpieczającego od zarzutu popełnienia umyślnego przestępstwa lub wykroczenia, ubezpieczyciel pokryje ubezpieczającemu koszty obrony, do poniesienia których byłby zobowiązany zgodnie z § 3.

§ 25

1. Koszty ponoszone przez ubezpieczyciela obejmują podatek od towarów i usług (zwany również podatkiem od wartości dodanej lub podatkiem VAT), o ile ubezpieczający nie posiada prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (odliczenia podatku VAT).
2. Koszty wymienione w § 3 będą poniesione przez ubezpieczyciela od momentu zgłoszenia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli są konieczne dla reprezentowania prawnie uzasadnionych interesów ubezpieczającego. Koszty są konieczne, gdy dochodzenie roszczeń lub obrona ubezpieczającego jest prawnie dopuszczalna i zgodna z dobrymi obyczajami.
3. W przypadku dochodzenia roszczeń koszty są konieczne, gdy jednocześnie nie pozostają w rażącej dysproporcji do zamierzonego celu ich dochodzenia, w szczególności jeżeli nie przewyższają wartości dochodzonych roszczeń oraz gdy istnieje szansa na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy przed sądem.
4. Koszty wymienione w § 3 są pokrywane przez ubezpieczyciela w terminie 30 dni od daty otrzymania dokumentów potwierdzających ich zapłatę lub obowiązek zapłaty przez ubezpieczającego. Dokumentami, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, są w szczególności faktury, rachunki albo wezwania sądów lub innych organów, a także odpisy orzeczeń sądów lub innych organów.
5. Jeżeli ubezpieczający dokona wyboru adwokata lub radcy

prawnego, który ma siedzibę poza miejscowością, w której znajduje się sąd właściwy miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji, ubezpieczyciel zwolniony jest od obowiązku ponoszenia kosztów dojazdów adwokata lub radcy prawnego na rozprawy lub posiedzenia przed sądem, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Ubezpieczający może dokonać wyboru adwokata lub radcy prawnego, który ma siedzibę w okręgu sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji, jeżeli w miejscowości o której mowa w ust. 5, jest mniej niż czterech czynnych zawodowo adwokatów lub radców prawnych. Ubezpieczyciel zwolniony jest od obowiązku ponoszenia kosztów dojazdów adwokata lub radcy prawnego na rozprawy lub posiedzenia przed sądem, jeżeli ubezpieczający naruszy postanowienia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

II. POSTANOWIENIA ODRĘBNE DLA POSZCZEGÓLNYCH WARIANTÓW UBEZPIECZENIA

OCHRONA PRAWNA POJAZDU ORAZ OCHRONA PRAWNA KIEROWCY ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 26

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pojazdu**” oraz „**Ochrona Prawna Kierowcy**” obejmuje, z zastrzeżeniem ust. 3 i ust. 4, udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
 - 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** z tytułu szkody na osobie lub mieniu, wyrządzonej czynem niedozwolonym,
 - 2) **obrony przed sądem w postępowaniach karnych** z tytułu naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
 - 3) **obrony przed sądem w sprawach o wykroczenie** z tytułu naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,
 - 4) **reprezentacji w postępowaniu związanym z niezgodnym z prawem zatrzymaniem prawa jazdy**,
 - 5) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia** zawartych z innymi ubezpieczycielami.
2. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pojazdu**” obejmuje, oprócz zdarzeń wymienionych w ust. 1, udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
 - 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** z tytułu doznanej przez pasażerów szkody na osobie lub mieniu, wyrządzonej czynem niedozwolonym,
 - 2) **reprezentacji w postępowaniu związanym z niezgodnym z prawem zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego**,
 - 3) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów dotyczących pojazdu**.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje pokrycia kosztów sporządzenia i wniesienia wniosku o uchylenie mandatu karnego, jeżeli wysokość grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego nie przekracza 1,5 % sumy ubezpieczenia.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w wariantcie „**Ochrona Prawna Kierowcy**” obejmuje osobę wymienioną w § 2 ust. 1, jeżeli

wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w związku z kierowaniem pojazdem, który nie stanowił jej własności lub współwłasności.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 27

Poza przypadkami określonymi w § 6, odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**” oraz „**Ochrona Prawna Kierowcy**” nie obejmuje:

- 1) wypadków ubezpieczeniowych dotyczących zdarzeń powstałych w związku z prowadzeniem pojazdu bez wymaganego zezwolenia lub ważnych uprawnień do kierowania pojazdem, a także spraw dotyczących prowadzenia pojazdu niesprawnego technicznie albo nieposiadającego aktualnych badań technicznych lub który nie był dopuszczony do ruchu, jeżeli miało to wpływ na powstanie wypadku ubezpieczeniowego,
- 2) wypadków ubezpieczeniowych, do których doszło w związku z udziałem lub przygotowaniem do udziału w zawodach motorowych lub akrobatycznych,
- 3) wypadków ubezpieczeniowych związanych bezpośrednio lub pośrednio z przewozem rzeczy lub osób w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w tym roszczeń wynikających z umów obejmujących bezpośrednio lub pośrednio przewóz rzeczy lub osób, a także roszczeń związanych z powstaniem szkody w rzeczach przewożonych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej,
- 4) spraw dotyczących naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów określających warunki wykonywania przewozu lub transportu drogowego, w szczególności przepisów o czasie pracy kierowców albo dotyczących opłat za przejazd autostradą lub drogą ekspresową oraz spraw dotyczących naruszenia zakazu postoju, zakazu zatrzymywania się albo parkowania w sposób niezgodny z przepisami,
- 5) wypadków ubezpieczeniowych dotyczących pojazdu, który nie jest pojazdem mechanicznym, poruszającym się po lądzie lub wodzie,
- 6) spraw nie wymienionych w zakresie ubezpieczenia, określonym w § 26.

ZMIANA POJAZDU ORAZ ZASADY PRZENIESIENIA OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ W WARIANTCIE „OCHRONA PRAWNA POJAZDU”

§ 28

1. W umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**”, jeżeli pojazd wymieniony w umowie ubezpieczenia zostanie zbyty lub wyrejestrowany, ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu na kolejny pojazd tego samego rodzaju (pojazd jest tym samym ryzykiem ubezpieczeniowym), będący własnością lub współwłasnością ubezpieczającego, począwszy od dnia jego nabycia, jeżeli łącznie zostaną spełnione poniższe przesłanki:
 - 1) zbycie lub wyrejestrowanie pojazdu nastąpi przed dniem nabycia kolejnego pojazdu,
 - 2) ubezpieczający w ciągu 30 dni od daty nabycia kolejnego pojazdu pisemnie zawiadomi ubezpieczyciela o zmianie pojazdu.

2. Jeżeli pojazd wymieniony w umowie ubezpieczenia zostanie zbyty lub wyrejestrowany, a nie zostaną spełnione przesłanki, o których mowa w ust. 1 pkt 1) lub ust. 1 pkt 2), ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu na kolejny pojazd od godziny 00⁰⁰ następnego dnia po dniu, w którym ubezpieczyciel został pisemnie zawiadomiony o zmianie pojazdu, a postanowienia o karencji określone w § 4 ust. 4 stosuje się odpowiednio, przyjmując za początek okresu karencji dzień przeniesienia ochrony ubezpieczeniowej.
3. Odpowiedzialność ubezpieczyciela nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych dotyczących kolejnego pojazdu, które zaistniały przed dniem przeniesienia ochrony ubezpieczeniowej.
4. W przypadku zbycia lub wyrejestrowania pojazdu ubezpieczający ma także prawo do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym. Umowa rozwiązuje się z chwilą doręczenia ubezpieczycielowi wypowiedzenia, z zastrzeżeniem § 12 ust. 7.

OCHRONA PRAWNA PRACOWNIKA ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 29

Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pracownika**” obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:

- 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** za doznaną szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną czynem niedozwolonym,
- 2) **dochodzenia roszczeń ze stosunku pracy.**

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 30

Poza przypadkami określonymi w § 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pracownika**” nie obejmuje:

- 1) przestępstw lub wykroczeń popełnionych przeciwko prawom innych pracowników albo prawom pracodawcy,
- 2) spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych,
- 3) roszczeń o nabycie akcji lub udziałów w przedsiębiorstwie pracodawcy,
- 4) spraw dotyczących interesów prawnych ubezpieczającego jako właściciela, posiadacza lub kierowcy silnikowych pojazdów mechanicznych, w przypadku zdarzeń mających związek z użytkowaniem lub posiadaniem pojazdu,
- 5) spraw związanych z odpowiedzialnością majątkową, odszkodowawczą oraz dyscyplinarną, wynikającą z przepisów odrębnych od postanowień kodeksu pracy,
- 6) spraw związanych z układami zbiorowymi pracy i porozumieniami zbiorowymi,
- 7) spraw nie wymienionych w zakresie ubezpieczenia określonego w § 29.

OCHRONA PRAWNA NIERUCHOMOŚCI ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Nieruchomości**” obejmuje udzielenie świadczenia ubez-

pieczeniowego w przypadku:

- 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** za doznaną szkodę majątkową w nieruchomości, wyrządzoną czynem niedozwolonym,
 - 2) **obrony przed sądem w sprawach karnych**, jeżeli było to przestępstwo nieumyślne, a także jeżeli nie było to przestępstwo skarbowe,
 - 3) **obrony przed sądem w sprawach o wykroczenie**, jeżeli było to wykroczenie nieumyślne, a także jeżeli nie było to wykroczenie skarbowe,
 - 4) **dochodzenia roszczeń z tytułu prawa własności nieruchomości oraz innych praw rzeczowych** w następstwie nieuzasadnionej ingerencji osób trzecich w te prawa,
 - 5) **dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia posiadania nieruchomości**,
 - 6) **dochodzenia roszczeń z tytułu** nieuzasadnionego zakłócenia korzystania z nieruchomości wskutek oddziaływań ze strony nieruchomości sąsiednich,
 - 7) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia nieruchomości**,
 - 8) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów dotyczących nieruchomości.**
2. Nieruchomość objęta jest ochroną ubezpieczeniową, jeżeli osobie wymienionej w § 2 ust. 1 przysługuje jeden z następujących tytułów prawnych do nieruchomości:
 - 1) własność,
 - 2) użytkowanie wieczyste,
 - 3) uprawnienie do lokalu na podstawie przepisów o spółdzielniach mieszkaniowych,
 - 4) użytkowanie,
 - 5) najem,
 - 6) dzierżawa.
 3. W rozumieniu Ogólnych warunków ubezpieczenia za nieruchomość uważa się: nieruchomość gruntową wraz ze znajdującymi się na niej budynkami i innymi urządzeniami, nieruchomość budynkową lub lokalową, a także samodzielny lokal mieszkalny, jeżeli nieruchomości te wykorzystywane są wyłącznie na cele mieszkalne.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 32

Poza przypadkami określonymi w § 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Nieruchomości**” nie obejmuje:

- 1) spraw dotyczących nieruchomości, budynków lub części budynków zajmowanych na podstawie decyzji administracyjnych lub orzeczenia sądu i bez tytułu prawnego wymienionego w § 31 ust. 2,
- 2) spraw z zakresu prawa budowlanego, o ochronie środowiska, wywłaszczenia nieruchomości lub zagospodarowania przestrzennego,
- 3) sporów pomiędzy współwłaścicielami nieruchomości, w szczególności w zakresie zniesienia współwłasności, podziału lub scalenia nieruchomości albo z tytułu zarządu nieruchomością wspólną, a także sporów pomiędzy współuprawnionymi do użytkowania lub pobierania pożytków z nieruchomości, w szczególności związanych z rozliczeniami nakładów poniesionych w związku z korzystaniem z nieruchomości,

- 4) spraw dotyczących budowy lub przebudowy nieruchomości, jeśli do jej dokonania konieczne jest uzyskanie zezwoleń lub pozwoleń albo dokonanie zgłoszenia, a także spraw związanych z planowaniem lub projektowaniem budowy lub przebudowy nieruchomości, budynku lub części budynku,
- 5) roszczeń ubezpieczającego jako wynajmującego albo wdzierżawiającego przeciwko najemcy, dzierżawcy lub osobie korzystającej z nieruchomości ubezpieczającego na podstawie innego stosunku prawnego,
- 6) spraw dotyczących nabycia lub zbycia własności nieruchomości, a także związanych z umową kredytu udzielonego w celu zakupu nieruchomości, budowy lub przebudowy nieruchomości lub jej części,
- 7) spraw z zakresu prawa o księgach wieczystych i hipotecę oraz spraw z zakresu prawa rodzinnego i spadkowego,
- 8) spraw dotyczących stwierdzenia zasiedzenia nieruchomości oraz o ustalenie stanu prawnego dotyczącego nieruchomości,
- 9) spraw związanych ze szkodami wyrządzonymi ruchem zakładu górniczego, a także innych spraw z zakresu prawa górniczego i geologicznego,
- 10) spraw nie wymienionych w zakresie ubezpieczenia określonym w § 31.

§ 33

W umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Nieruchomości**” w przypadku zbycia nieruchomości ubezpieczający może przenieść ochronę ubezpieczeniową na inną nieruchomość, a ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu od dnia następnego po dniu, w którym ubezpieczyciel został pisemnie zawiadomiony o zbyciu nieruchomości i danych kolejnej nieruchomości ubezpieczającego. Ubezpieczający może także wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, a w takim przypadku umowa rozwiązuje się z chwilą doręczenia ubezpieczycielowi wypowiedzenia, z zastrzeżeniem § 12 ust. 7.

OCHRONA PRAWNA W RAZIE NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 34

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna w razie Nieszczęśliwego Wypadku**” obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
 - 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** za doznaną szkodę na osobie z tytułu nieszczęśliwego wypadku, wyrządzoną czynem niedozwolonym,
 - 2) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia** zawartych przez ubezpieczającego.
2. W rozumieniu Ogólnych warunków ubezpieczenia za nieszczęśliwy wypadek uważa się powstałe bez woli ubezpieczającego, nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, którego następstwem jest uszczerbek na zdrowiu, rozstrój zdrowia lub śmierć ubezpieczającego.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 35

Poza przypadkami określonymi w § 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna**

w razie Nieszczęśliwego Wypadku” nie obejmuje:

- 1) zdarzeń, do których doszło w związku z udziałem lub przygotowaniem do udziału w zawodach lub konkursach sportowych,
- 2) spraw dotyczących interesów prawnych ubezpieczającego jako właściciela, posiadacza lub kierowcy silnikowych pojazdów mechanicznych, w przypadku zdarzeń mających związek z użytkowaniem lub posiadaniem pojazdu,
- 3) spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, w szczególności związanych z wypadkami przy pracy,
- 4) spraw nie wymienionych w zakresie ochrony określonym w § 34.

OCHRONA PRAWNA W ŻYCIU PRYWATNYM ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 36

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna w Życiu Prywatnym**” obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
 - 1) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych** za doznaną szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną czynem niedozwolonym,
 - 2) **obrony przed sądem w sprawach karnych**, jeżeli było to przestępstwo nieumyślne, a także jeżeli nie było to przestępstwo skarbowe,
 - 3) **obrony przed sądem w sprawach o wykroczenie**, jeżeli było to wykroczenie nieumyślne, a także jeżeli nie było to wykroczenie skarbowe,
 - 4) **dochodzenia roszczeń z tytułu prawa własności lub innych praw rzeczowych** dotyczących rzeczy ruchomych, będących własnością ubezpieczającego, które to wynikają z bezprawnej ingerencji osób trzecich w te prawa,
 - 5) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia rzeczy ruchomych** będących własnością ubezpieczającego,
 - 6) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów**, których stroną jest ubezpieczający.
2. W rozumieniu Ogólnych warunków ubezpieczenia za prywatną sferę życia uważa się: sferę życia obejmującą prawne interesy, które nie są związane ze stosunkiem pracy, jak również z prowadzeniem działalności gospodarczej, zawodowej lub innej działalności o charakterze zarobkowym.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 37

Poza przypadkami określonymi w § 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna w Życiu Prywatnym**” nie obejmuje:

- 1) spraw związanych z zarządzaniem i obrotem papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi oraz umowami o prowadzenie rachunków maklerskich lub inwestycyjnych,
- 2) spraw dotyczących ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych,
- 3) spraw związanych ze stosunkiem pracy, w tym wypadkami przy pracy oraz spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych,

WARUNKI ODRĘBNE UBEZPIECZENIA POJAZDÓW I NIERUCHOMOŚCI W UMOWIE UBEZPIECZENIA „OCHRONA PRAWNA RODZINY”

§ 40

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje pojazdy ubezpieczającego albo osoby na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia oraz pojazdy osób ubezpieczonych, objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie w § 2 ust. 2, jeżeli najpóźniej na dzień przed dniem wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego są oni właścicielem lub współwłaścicielem pojazdu i jednocześnie pojazd ten nie jest wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej. Prawo własności (współwłasności) powinno być potwierdzone wpisem w dowodzie rejestracyjnym pojazdu lub w pozwoleniu czasowym.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje jedną nieruchomość ubezpieczającego, jeżeli w dniu wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający jest właścicielem, uprawnionym do lokalu na podstawie przepisów o spółdzielniach mieszkaniowych albo najemcą, dzierżawcą, użytkownikiem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości.
3. Jeżeli w trakcie obowiązywania umowy został zgłoszony wypadek ubezpieczeniowy dotyczący nieruchomości, ochrona ubezpieczeniowa może zostać przeniesiona na inną nieruchomość wyłącznie na zasadach uregulowanych w ust. 4.
4. W przypadku zbycia nieruchomości, której dotyczył zgłoszony wypadek ubezpieczeniowy, ubezpieczający może przenieść ochronę ubezpieczeniową na inną nieruchomość, a ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu od dnia następnego po dniu, w którym ubezpieczyciel został pisemnie zawiadomiony o zbyciu nieruchomości i nabyciu kolejnej nieruchomości.
5. Ograniczenie wskazane w ust. 3 nie dotyczy ochrony ubezpieczeniowej ubezpieczającego jako najemcy lub dzierżawcy nieruchomości, w przypadku jeżeli ubezpieczający zawrze na kolejną nieruchomości umowę najmu lub dzierżawy.

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 41

1. Jeżeli ubezpieczyciel odmówi spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części, ubezpieczający lub ubezpieczony może dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku rozbieżności stanowisk ubezpieczyciela i ubezpieczającego co do szans na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy, w sytuacji gdy wypadek ubezpieczeniowy był objęty ochroną ubezpieczeniową, ubezpieczający może przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego wnioskować o sporządzenie opinii prawnych przez wskazanych po jednym - przez ubez-

- 4) spraw dotyczących interesów prawnych ubezpieczającego jako właściciela, posiadacza lub kierowcy silnikowych pojazdów mechanicznych, w przypadku zdarzeń mających związek z użytkowaniem lub posiadaniem pojazdu,
- 5) dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, spraw z zakresu prawa prasowego i spraw z zakresu ochrony danych osobowych,
- 6) spraw dotyczących uczestnictwa ubezpieczającego w spółkach, fundacjach, stowarzyszeniach, spółdzielniach, a także spraw związanych z upadłością, układem lub postępowaniem naprawczym dotyczącym ubezpieczającego,
- 7) spraw dotyczących interesów prawnych ubezpieczającego lub ubezpieczonego związanych z posiadaniem lub użytkowaniem nieruchomości, budynków lub części budynków, a także związanych z nabyciem i zbyciem nieruchomości, budynków lub części budynków oraz spraw wynikających z umów dotyczących nieruchomości,
- 8) spraw z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności o ochronę praw autorskich i pokrewnych, jak również dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych,
- 9) sporów pomiędzy współwłaścicielami rzeczy lub praw majątkowych, w szczególności w zakresie zniesienia współwłasności i podziału majątku lub prawa, a także sporów pomiędzy współuprawnionymi co do korzystania z rzeczy lub prawa wspólnego,
- 10) spraw nie wymienionych w zakresie ochrony ubezpieczeniowej określonym w § 36.

UMOWA UBEZPIECZENIA PAKIETOWEGO - OCHRONA PRAWNA RODZINY

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 38

Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Rodziny**” określają stosowane łącznie następujące postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia:

- 1) § 26 (Ochrona Prawna **Pojazdu**)
- 2) § 26 ust. 1 (Ochrona Prawna **Kierowcy**)
- 3) § 29 (Ochrona Prawna **Pracownika**)
- 4) § 31 (Ochrona Prawna **Nieruchomości**)
- 5) § 34 (Ochrona Prawna **w Razie Niezczęśliwego Wypadku**)
- 6) § 36 (Ochrona Prawna **w Życiu Prywatnym**)

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 39

Poza przypadkami określonymi w § 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Rodziny**” nie obejmuje spraw wymienionych w § 27, § 30, § 32, § 35, § 37 Ogólnych warunków ubezpieczenia, chyba że ochrona ubezpieczeniowa wynika z jednego z zakresów ubezpieczenia, o których mowa w § 38.

piecyciela i ubezpieczającego - adwokatów lub radców prawnych. W tym celu jest on zobowiązany w przeciągu 14 dni od otrzymania odmowy spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, dokonać wyboru adwokata lub radcy prawnego i zlecić mu sporządzenie opinii prawnej w przedmiocie szansy na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy. Ubezpieczyciel zobowiązany jest w terminie 14 dni od wskazania przez ubezpieczającego adwokata lub radcy prawnego dokonać wyboru swojego adwokata lub radcy prawnego oraz zlecić mu sporządzenie opinii prawnej.

3. W przypadku gdy opinie prawne, o których mowa w ust. 2 będą zgodne, stanowisko wyznaczonych przez strony adwokatów lub radców prawnych jest wiążące dla ubezpieczyciela.
4. Jeśli adwokaci lub radcowie prawni, o których mowa w ust. 2 w przeciągu 14 dni od sporządzenia obu opinii prawnych nie ustalą zgodnego stanowiska, wówczas przyjmuje się, że jest to równoznaczne z odmową spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części.
5. W przypadku gdy opinie prawne, o których mowa w ust. 2 będą rozbieżne, ubezpieczyciel ponosi wyłącznie koszty sporządzenia opinii prawnej wydanej przez wskazanego przez niego adwokata lub radcę prawnego. W sytuacji gdy opinie prawne będą zgodne i będą kwestionowały stanowisko ubezpieczyciela w zakresie odmowy udzielenia świadczenia ubezpieczeniowego ubezpieczyciel ponosi także koszt opinii prawnej sporządzonej na zlecenie ubezpieczającego, jednakże do wysokości nie wyższej niż 1,5 % sumy ubezpieczenia.
6. Ubezpieczający może wnosić także skargi i zażalenia. Skargi i zażalenia należy wnosić w formie pisemnej na adres siedziby ubezpieczyciela. Wniesione skargi i zażalenia rozpatrywane są przez ubezpieczyciela niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od ich otrzymania. O sposobie rozpatrzenia sprawy zawiadamia się osobę wnoszącą skargę lub zażalenie w formie pisemnej.

ROSZCZENIA REGRESOWE UBEZPIECZYCIELA

§ 42

1. Ubezpieczający na mocy niniejszych Ogólnych warunków ubezpieczenia udziela pełnomocnictwa ubezpieczycielowi do odbioru w jego imieniu poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów poręczenia majątkowego, gdy zostanie wydane prawomocne orzeczenie o zwrocie kwoty poręczenia i zrzeka się jednocześnie prawa do odwołania niniejszego pełnomocnictwa.
2. W przypadku gdy kwota poręczenia majątkowego zostanie zwrócona ubezpieczającemu, jest on zobowiązany do zwrotu kwoty poręczenia majątkowego ubezpieczycielowi w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.
3. Jeżeli zostanie wydane orzeczenie, na mocy którego kwota poręczenia majątkowego nie zostanie zwrócona w całości lub części, w szczególności, gdy został orzeczony przepadek kwoty poręczenia majątkowego lub zaliczenie na poczet orzeczonej kary, ubezpieczający jest zobowiązany do zwrotu poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów poręczenia majątkowego w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

4. W przypadku gdy w postępowaniu karnym lub w sprawie o wykroczenie prawomocnym wyrokiem sądu stwierdzono winę umyślną ubezpieczającego, ubezpieczycielowi przysługuje roszczenie o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń ubezpieczeniowych z tytułu wypadku ubezpieczeniowego.

§ 43

1. Roszczenia ubezpieczającego wobec osób trzecich dotyczące zwrotu kosztów procesu lub innych kosztów poniesionych przez ubezpieczyciela przechodzą z chwilą ich poniesienia na ubezpieczyciela.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany popierać ubezpieczyciela w dążeniu do odzyskania poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów oraz dostarczać ubezpieczycielowi wszelkich informacji i dokumentów, które są niezbędne do dochodzenia ich zwrotu, a także na żądanie ubezpieczyciela pisemnie powiadomić osobę trzecią, zobowiązaną do zwrotu kosztów poniesionych lub które zostaną poniesione przez ubezpieczyciela, o dokonanym przelewie (cesji wierzytelności) lub potwierdzić upoważnienie ubezpieczyciela do odbioru ponoszonych kosztów.
3. Jeśli koszty należne ubezpieczycielowi zostaną zwrócone ubezpieczającemu, jest on zobowiązany przekazać je ubezpieczycielowi niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni.

§ 44

1. Wszystkie zawiadomienia i wyjaśnienia stron umowy wymagają formy pisemnej.
2. Pisma ubezpieczyciela skierowane pod ostatni adres podany przez ubezpieczającego, w przypadku niepodjęcia pisma, wywierają skutki prawne doręczenia w terminie 14 dni od daty wysłania, jeżeli ubezpieczyciel nie został pisemnie poinformowany przez ubezpieczającego o zmianie adresu.

§ 45

W sprawach nie uregulowanych w niniejszych Ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy prawa polskiego.

§ 46

Ogólne warunki ubezpieczenia „Ochrona Prawna D.A.S.” zostały przyjęte uchwałą Zarządu D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. nr 03/12/2007 z dnia 20.12.2007 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 11 lutego 2008 r.

Prezes Zarządu
Mariusz Olszewski

Członek Zarządu
Arkadiusz Gil